

Morgonen då allt började

Berättelse

Det är måndagen den 20 augusti 2018. Den här dagen ska Greta Thunberg börja nionde klass efter sommarlovet. Men Greta gör inte som de andra eleverna. I stället cyklar hon in till centrala Stockholm.

Greta är femton år. Hon går till riksdagen, där Sveriges politiker arbetar. Platsen är väl vald, eftersom många viktiga personer går förbi just där varje dag. Greta sätter sig ner på marken och lutar ryggen mot husets stenvägg.

Vid sin sida har hon en skylt som hon har målat för hand. Med stora bokstäver står det "Skolstrejk för klimatet". Bredvid sig lägger hon en hög med små papper. På pappren förklarar hon varför hon strejkar. Hon skriver ungefär så här: vuxna gör inte tillräckligt för min framtid, därför vägrar jag att gå till skolan tills valet.

Den första dagen sitter Greta helt ensam. Inga kompisar sitter med henne, och nästan ingen vet vem hon är. Människor som går förbi tittar nyfiket. Några stannar och läser hennes papper. Andra går bara vidare utan att säga något.

Greta är inte rädd, även om hon är ensam. Hon sitter kvar hela dagen, från morgon till eftermiddag. Hon har bestämt sig för att komma tillbaka nästa dag, och dagen efter det.

Den dagen ser Greta ut som en helt vanlig tonåring som sitter på en gata. Ingen kan veta att den här lilla protesten snart ska sprida sig. Bara några månader senare kommer miljoner unga i många länder att göra samma sak som Greta gjorde den här morgonen: lämna skolan och kräva att de vuxna lyssnar på klimatforskningen.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
sommarlov	den långa lediga tiden från skolan på sommaren
nionde klass	det sista året i grundskolan
centrala	mitt i staden
riksdagen	platsen där Sveriges politiker bestämmer
väl vald	Platsen för festen var väl vald.
luta	att ställa något snett mot en vägg
stenvägg	en vägg gjord av sten
skylt	en skiva med text som man visar upp
för hand	utan maskin, med sina egna händer
hög	många saker ovanpå varandra

ORD	FÖRKLARING
vägrar	säger bestämt nej till något
nyfiket	när man gärna vill veta mer
sprida sig	att bli större och nå fler

Läsförståelsefrågor

- Varför skulle Greta egentligen börja i nionde klass den här dagen?
 - Det var första dagen efter sommarlovet.
 - Hon hade flyttat till en ny skola.
 - Hon hade varit sjuk länge.
- Varför valde Greta just platsen utanför riksdagen?
 - Den låg nära hennes skola.
 - Många viktiga personer går förbi där varje dag.
 - Det fanns en bänk att sitta på.
- Vad gjorde Greta med pappren som låg bredvid henne?
 - Hon sålde dem.
 - Hon förklarade på dem varför hon strejkade.
 - Hon ritade bilder på dem.
- Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 - Greta målade sin skylt för hand.
 - Många kompisar satt tillsammans med Greta den första dagen.
 - Greta gick hem direkt på morgonen.
- Vad var det Greta krävde av de vuxna? (öppen fråga)
- Vad menas i texten med att protesten skulle "sprida sig"? (öppen fråga)
- Hur tror du att det kändes för Greta att sitta ensam den första dagen? (inferens – tänk efter)

Facit

1. Det var första dagen efter sommarlovet.
1. Många viktiga personer går förbi där varje dag.
1. Hon förklarade på dem varför hon strejkade.
1. ja b) nej c) nej
- Exempel på svar: Hon krävde att de vuxna skulle göra mer för klimatet och lyssna på forskningen.
- Exempel på svar: Att fler och fler människor i många länder började göra samma sak.
- Exempel på svar: Hon var nog både nervös och bestämd, men hon var inte rädd och gav inte upp.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Tema: mod, ensamhet och början på en rörelse. Texten passar för att öva tidsuttryck (den 20 augusti, hela dagen, nästa dag) och orsak/verkan (eftersom, därför). Be eleverna jämföra hur Greta såg ut den här dagen med hur känd hon blev senare.

Diskussionsfrågor

- Har du någon gång gjort något viktigt helt ensam? Hur kändes det?
- Tror du att du hade vågat sitta ensam som Greta gjorde? Varför, varför inte?
- Vad är skillnaden mellan att tänka något och att faktiskt göra något åt det?
- **Skriv (3 meningar):** Skriv om en dag som blev viktig i ditt liv, fast den började helt vanlig.

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Greta Thunberg – https://en.wikipedia.org/wiki/Greta_Thunberg
- Encyclopædia Britannica: Greta Thunberg – <https://www.britannica.com/biography/Greta-Thunberg>
- Right Livelihood: Greta Thunberg – <https://rightlivelihood.org/the-change-makers/find-a-laureate/greta-thunberg/>
- Fridays For Future Sweden – <https://fridaysforfuture.se/en/>
- Wikimedia Commons: File:Greta Thunberg 4.jpg – https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Greta_Thunberg_4.jpg

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Greta Tintin Eleonora Ernman Thunberg föddes 3 januari 2003 i Stockholm. Mamma är operasångerskan Malena Ernman, pappa är skådespelaren Svante Thunberg. Den 20 augusti 2018 inledde hon sin skolstrejk utanför riksdagen med skylten "Skolstrejk för klimatet" och fortsatte sedan strejka varje fredag (Fridays for Future). I augusti 2019 seglade hon över Atlanten med båten Malizia II och höll den 23 september 2019 sitt "How dare you"-tal vid FN:s klimattoppmöte i New York. Hon utsågs till Time Person of the Year 2019. Greta lever (juni 2026); därför är dödsuppgiften tom. Bilden är tagen under hennes första strejkdagar i augusti 2018 (CC BY-SA 4.0, foto: Anders Hellberg).

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.